

Universiteit Antwerpen
Master in de internationale
betrekkingen en de diplomatie
(master na master)

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Werkwijze en verantwoording	5
	3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
	3.2 Werkwijze	5
	3.3 Domeinspecifiek referentiekader	6
	3.4 Overwegingen NVAO	7
4	Opleiding	9
5	Beoordeling	10
	5.1 Doelstellingen opleiding	10
	5.2 Programma	11
	5.3 Inzet personeel	13
	5.4 Voorzieningen	14
	5.5 Interne kwaliteitszorg	15
	5.6 Resultaten	16
	5.7 Eindoordeel	16
6	Oordelen visitatiecommissie	17
7	Oordelen NVAO	18
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	19

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 16 december 2008 heeft de Universiteit Antwerpen bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Master in de internationale betrekkingen en de diplomatie (master na master), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door een evaluatieorgaan i.c. de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR). De aanvraag is ontvangen op 19 december 2008.

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden evenwel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntsschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Master in de internationale betrekkingen en de diplomatie (master na master) van de Universiteit Antwerpen.

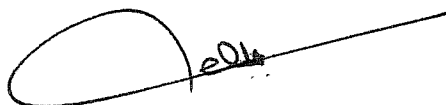
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met negatief eindoordeel voor de opleiding Master in de internationale betrekkingen en de diplomatie (master na master) van de Universiteit Antwerpen goedgekeurd en wordt de opleiding niet geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen, die te Antwerpen wordt georganiseerd.

Overeenkomstig artikel 56 van voornoemd decreet van 4 april 2003 heeft dit besluit tot gevolg dat de opleiding vanaf het academiejaar 2009-2010 niet meer kan worden georganiseerd en dat de graad van Master niet meer kan worden uitgereikt, onverminderd de mogelijkheden om bij de Vlaamse Regering een georganiseerd beroep in te stellen (zie artikel 60quater van het decreet van 4 april 2003) of om een tijdelijke erkenning aan te vragen (zie artikel 60bis van het decreet van 4 april 2003).

Den Haag, 20 april 2009

Voor de NVAO,

Guy Aelterman
(vicevoorzitter)

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 16 december 2008 heeft de Universiteit Antwerpen bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Master in de internationale betrekkingen en de diplomatie (master na master), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door een evaluatieorgaan i.c. de VLIR. De aanvraag is ontvangen op 19 december 2008.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005).

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: VLIR

Visitatiecommissie:

- Voorzitter:
  - Prof. dr. B. Tromp†, bijzonder hoogleraar in de theorie en geschiedenis der internationale betrekkingen, Universiteit Amsterdam en Senior Research Fellow Clingendael, Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen;
- Leden:
  - Prof. mr. dr. I. Snellen, emiritus hoogleraar bestuurskunde, Erasmus Universiteit Rotterdam en Rijksuniversiteit Leiden;
  - Prof. dr. P. Vercauteren, hoogleraar internationale betrekkingen en globalisering, Facultés Universitaires catholiques de Mons;
  - J. Perquy, ere administrateur-generaal Vlaamse Onderwijsraad;
  - F. François, student aanvullende opleiding Internationale Betrekkingen, Katholieke Universiteit Leuven.

Secretaris: I. De Vooght en dr. ir. E. Van Zele, stafmedewerkers VLIR.

De Erkenningscommissie heeft bij besluit van 14 maart 2007 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze

Ter voorbereiding van de visitatie is aan de instelling gevraagd om een uitgebreid zelfevaluatie rapport op te stellen. Het zelfevaluatie rapport bevat naast feitelijke beschrijvingen per onderwerp en per facet van het accreditatiekader ook de toekomstperspectieven en een kritische sterkte-zwakteanalyse. Daarnaast is een aantal verplichte bijlagen opgenomen. De commissieleden hebben ieder een tweetal eindverhandelingen geselecteerd uit een lijst van recente eindverhandelingen en ze hebben deze grondig gelezen.

De visitatiecommissie hield haar installatievergadering op 15 februari 2007. Tijdens deze vergadering zijn de commissieleden verder ingelicht over het visitatieproces en hebben zij zich concreet voorbereid op het af te leggen bezoek. Ook heeft de visitatiecommissie op deze vergadering haar referentiekader geformuleerd. Daarnaast is het programma van het bezoek opgesteld en is een eerste bespreking gehouden van het zelfevaluatie-rapport.

Het locatiebezoek vond plaats van 14 tot en met 16 mei 2007. De visitatiecommissie heeft gesprekken gevoerd met alle geledingen betrokken bij de programma's politieke wetenschappen. Ook is een veelheid van documenten ter inzage gelegd ten behoeve van de visitatiecommissie: het leermateriaal (cursussen, handboeken, syllabi), portfolio's en verslagen van de studenten, verslagen van de belangrijke beleidsvormende of beleidsopvolgende organen (faculteitsraad, onderwijscommissies, departementsraden), documenten die betrekking hebben op de interne kwaliteitszorg (enquêteformulieren, niet-persoonsgebonden evaluatie van het onderwijs), documenten aangaande de procedures van curriculumherzieningen, voorbeelden van informatieverstrekking aan aspirant-studenten, etc. Bovendien zijn nog enkele tientallen eindverhandelingen bijkomend ter inzage gelegd. Daar waar de commissie het noodzakelijk achtte, heeft zij bijkomende informatie opgevraagd tijdens het bezoek.

Het bezoekschema voorzag naast gesprekken met het bestuur van de faculteit, de opleidingsverantwoordelijken, de studenten, de assistenten, de docenten en de facultaire en opleidingsgebonden beleidsmedewerkers, ook in een bezoek aan de faciliteiten (inclusief bibliotheek, practicalokalen en computerfaciliteiten), een gesprek met de afgestudeerden van de opleidingen en een spreekuur waarop de visitatiecommissie bijkomend leden van de opleiding kon uitnodigen of waarop personen op een vertrouwelijke wijze door de visitatiecommissie konden worden gehoord.

Tot slot heeft de commissie haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen vastgelegd in een visitatierapport. De opleidingsverantwoordelijken van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om op het conceptrapport te reageren.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

Bij de beoordeling is de visitatiecommissie uitgegaan van een referentiekader met doelstellingen, eindtermen en kwaliteitseisen. Bij het opstellen van haar referentiekader heeft de commissie zich gebaseerd op:

- het referentiekader gehanteerd in 1999 bij de visitatie bij de visitatie Politieke Wetenschappen en Sociologie (VLIR, 2000);
- the EADI¹ accreditation initiative;
- de doelstellingen en eindtermen die de opleidingen voor het eigen onderwijs hebben geformuleerd;
- de internationale eisen die worden gesteld aan academische opleidingen in de politieke wetenschappen;
- het toetsingskader van het NVAO met een aantal minimeisen gebaseerd op de internationaal aanvaarde Dublin-descriptoren;

Het referentiekader is voor het locatiebezoek voorgelegd aan de opleiding en tijdens het bezoek met de opleiding bediscussieerd.

---

¹ EADI = European Association of Development and Training Institutes

3.4 Overwegingen NVAO

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- De commissie bestond uit vijf leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waaronder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- In het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- eisen gesteld door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein;
- kaders gehanteerd in eerdere visitatie;
- indien beschikbaar beroepsprofielen;
- referentiekader aangereikt door opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en met betrekking tot de relevante beroepspraktijk.

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Master in de internationale betrekkingen en de diplomatie (master na master) van de Universiteit Antwerpen is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;

- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;
- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is - voor zover relevant - mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- De commissie heeft in haar advies een aantal kritische kanttekeningen opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding;
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

Tot slot heeft de NVAO ook kennis genomen van de algemene, inhoudelijke bevindingen van de visitatiecommissie, die in het rapport zijn opgenomen. De belangrijkste aandachtspunten van de commissie die voor de opleidingen politieke wetenschappen van alle Vlaamse universiteiten gelden, zijn: (1) de lage slaagpercentages in met name het eerste bachelorjaar; (2) de beperkte afstemming met het werkveld; (3) de relatief beperkte staf en overige zorgpunten gerelateerd aan het gevoerde personeelsbeleid; (4) de bescheiden mobiliteit van studenten in binnen- en buitenland; (5) de weinig soepele systemen van interne kwaliteitszorg; (6) het ontbrekende academische karakter van enkele masteropleidingen; (7) de wenselijkheid van een tweejarige masteropleiding.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding:

– instelling	Universiteit Antwerpen
– aard instelling:	ambtshalve geregistreerde instelling
– vestiging(en):	Antwerpen
– graad en kwalificatie:	Master in de internationale betrekkingen en de diplomatie
– niveau en oriëntatie:	master na master
– afstudeerrichtingen:	geen
– studieomvang :	60 studiepunten
– onderwijstaal:	Nederlands
– studiegebied:	Politieke en sociale wetenschappen
– aard van de aanvraag:	accreditatie

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet²;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'³;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan⁴.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1 Niveau en oriëntatie opleiding

Naar het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau, naar de competenties voor het zelfstandig kunnen uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek, naar het bijbrengen van een gevorderd begrip en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis, en het bijbrengen van de mogelijkheden om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en de interpreteren, gaat te weinig aandacht. De doelen streven niet naar gespecialiseerde kennis en inzicht die gebaseerd is op de kennis en inzicht die op het niveau van de initiële master werden aangebracht en deze dient te verbreden of te verdiepen. De doelen maken evenmin duidelijk dat die gespecialiseerde kennis het mogelijk moet maken om een originele bijdrage te leveren aan het ontwikkelen en toepassen van wetenschappelijke kennis. De commissie beoordeelt het niveau en de oriëntatie derhalve als onvoldoende.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 1.2 Domeinspecifieke eisen

De domeinspecifieke aspecten van de doelstellingen zijn onvoldoende uitgewerkt en te vaag geformuleerd. De academische eisen zijn ingevuld vanuit de onderzoekservaring van de docenten, maar stroken noch met de eisen gesteld aan een academische masteropleiding noch met de criteria door de commissie geformuleerd in haar referentiekader. Een toetsing van de doelstellingen aan het beroepenveld is evenmin gebeurd.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de basiskwaliteit.

---

² Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

³ Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

⁴ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

Samenvattend oordeel visitatiecommissie

De commissie beoordeelt het niveau en de oriëntatie van de masteropleiding in de internationale betrekkingen en de diplomatie als onvoldoende. De doelstellingen zijn eerder instrumenteel dan kritisch-wetenschappelijk opgesteld. De doelen stroken ook niet met de eisen door de commissie geformuleerd in haar referentiekader. De domeinspecifieke aspecten van de doelstellingen zijn evenmin voldoende uitgewerkt en de academische eisen komen niet overeen met deze gesteld aan een academische masteropleiding.

De commissie concludeert dat de opleiding een onvoldoende krijgt op beide facetten en bijgevolg ook op het onderwerp Doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score onvoldoende voor het onderwerp: Doelstellingen opleiding. De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen derhalve als **onvoldoende**.

5.2 Programma

Facet 2.1 Eisen academische gerichtheid

Het programma heeft een sterk professioneel karakter met te weinig aandacht voor kennisontwikkeling. De kennisontwikkeling in de internationale betrekkingen zou veel meer verdiepend moeten zijn. De vaardigheden die aan bod komen, zijn hoofdzakelijk gericht op het maatschappelijk en beroepsmatig functioneren. Naar het bijbrengen van een onderzoeksattitude en onderzoeksvaardigheden gaat te weinig aandacht.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 2.2 Relatie tussen doelstelling en programma

Het programma biedt de studenten wellicht voldoende mogelijkheden om de vooropgestelde eindkwalificaties te bereiken maar het programma getuigt niet van een masterniveau. Voorts is de vertaling van de eindkwalificaties in leerdoelen van (onderdelen van) het programma op een weinig doordachte manier gebeurd.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 2.3 Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 2.4 Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 2.5 Toelatingsvoorwaarden

De commissie stelt vast dat de instroom zeer gevarieerd is met studenten uit diverse studierichtingen. Om het niveau van de opleiding te verhogen zijn echter strengere

toelatingsvoorwaarden nodig. Ook moet een schakelprogramma worden ontwikkeld zodat studenten aan een gelijk niveau instromen. De commissie vindt dan ook dat de toelatingsvoorwaarden niet voldoen.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 2.9. Masterproef

De commissie beoordeelt de masterproef (15 ECTS) als onvoldoende. De commissie heeft een steekproef van eindverhandelingen van de uitdovende licentieopleiding doorgenomen en ze acht de kwaliteit ervan onvoldoende. De lat moet hoger worden gelegd. Ook is de beoordeling aan de hoge kant. Verder vindt de commissie het niet acceptabel dat het eindwerk alleen door de promotor wordt beoordeeld en dat niet is voorzien in een mondelinge publieke verdediging. Studenten en alumni zijn wel tevreden over de begeleiding.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.8 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel visitatiecommissie

Het programma voldoet niet aan de eisen van een academische masteropleiding. Het programma heeft een sterk professioneel karakter met te weinig aandacht voor kennisontwikkeling. Ook de relatie tussen doelstellingen en programma voldoet niet. Het programma is over het geheel genomen wel inhoudelijk coherent. De keuze-opleidingsonderdelen vormen een verdieping of verbreding van het programma, en zijn goed afgestemd op het verplichte pakket.

De opleiding voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de studieomvang, zijnde 60 ECTS. De commissie meent dat het programma studeerbaar is. Studenten signaleerden wel dat de studiepunten van sommige opleidingsonderdelen niet altijd corresponderen met de zwaarte ervan.

De commissie stelt vast dat strengere toelatingsvoorwaarden nodig zijn alsook een schakelprogramma om studenten op eenzelfde niveau te kunnen laten instromen. De commissie vindt dan ook dat de toelatingsvoorwaarden niet voldoen.

Als didactisch uitgangspunt hanteert de opleiding het activerend, studentgecentreerd en op competenties gericht onderwijs. De gebruikte werkvormen en leermiddelen sluiten goed aan bij het didactische concept en zijn zeer goed afgestemd op de doelstellingen van de diverse opleidingsonderdelen. Wel legt het grote aantal studenten soms een hypotheek op de interactiviteit van het onderwijs. De commissie heeft een bijzondere waardering voor jaarlijkse studiereis naar Genève. Het doel van deze reis is de studenten in contact te brengen met de praktijkbeoefenaren van de multilaterale politiek en diplomatie.

Evaluaties zijn voldoende gericht op het toetsen van de realisatie van de leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Wel mag meer aandacht worden besteed aan de criteria voor het beoordelen van de nagestreefde competenties en vaardigheden. Voorts bepleit de commissie een grotere variatie aan examenvormen. De wijze van examinering is transparant maar de feedback op de examens is voor verbetering vatbaar.

De commissie beoordeelt de masterproef als onvoldoende. Het niveau van de eindverhandelingen van de uitdovende licentieopleiding voldoet niet. Ook ten aanzien van de beoordeling van het eindwerk heeft de commissie kritische opmerkingen.

De commissie beoordeelt het onderwerp Programma negatief wegens de score onvoldoende op vier belangrijke facetten: Eisen academische gerichtheid, Relatie tussen doelstelling en programma, Toelatingsvoorwaarden en Masterproef.

Conclusie NVAO

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score onvoldoende voor het onderwerp: Programma. De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma derhalve als **onvoldoende**.

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1 Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 3.2 Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 3.3 Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel visitatiecommissie

De opleiding Master in de internationale betrekkingen en de diplomatie wordt georganiseerd door het departement Politieke Wetenschappen. Het departement maakt deel uit van de Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen. De opleiding wordt ondersteund door vier onderzoeksgroepen: Europese en Internationale Politiek; Management en Bestuur; Media, Middenveld en Politiek; Vergelijkende Politicologie.

De academische gerichtheid van de staf is zeer goed. De meeste docenten zijn betrokken bij internationaal wetenschappelijk onderzoek en participeren in verschillende netwerken en samenwerkingsverbanden. Velen hebben ook buitenlandse ervaring opgedaan. De onderwijsinbreng uit het beroepenveld wordt gerealiseerd via gastcolleges, studiebezoeken, leeronderzoeken en scriptieonderwerpen. De commissie waardeert dit maar vraagt meer aandacht voor de plaats van de gastcolleges in het programma en voor de kwaliteit van de gastsprekers.

De onderwijsbelasting van de staf wordt goed gevolgd zowel op departementaal als facultair niveau. De onderwijsbelasting is hoog maar aanvaardbaar. De onderwijs- en onderzoekstijd van het aanvullend academisch personeel wordt goed bewaakt en de onderwijslast wordt evenredig verdeeld. De student-docentratio is gunstig en bedraagt 1:38,5 voor zelfstandig academisch personeel (academiejaar 2006-2007).

De vakinhoudelijke deskundigheid van de staf is goed. De meeste docenten zijn ook goede lesgevers. Wel kan de aandacht voor onderwijsprofessionalisering nog worden versterkt. Verder formuleert de commissie enkele aanbevelingen met betrekking tot het personeelsbeleid met bijzondere aandacht voor de toewijzing van onderwijsopdrachten.

Conclusie NVAO

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp: Inzet van personeel. De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet van personeel derhalve als **voldoende**.

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1 Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2 Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel visitatiecommissie

De commissie was onder de indruk van het zeer mooie en praktisch ingerichte De Meerminnegebouw. De leslokalen zijn ruim en van het nodige multimediale comfort voorzien met voldoende computerfaciliteiten. De openingsuren van de bibliotheken zijn ruim en er is voldoende plaats voor zelfstudie. De collectie zelf acht de commissie voldoende maar verdere investeringen blijven nodig onder meer voor Franstalige vakliteratuur.

De informatieverstrekking aan potentiële studenten is goed georganiseerd. De commissie waardeert het initiatief van de Vlaamse opleidingsverantwoordelijken om hun masterprogramma's aan elkaars bachelorstudenten voor te stellen. Het elektronische leerplatform Blackboard wordt goed benut als studiebegeleidingsinstrument.

De kandidaat-studenten worden adequaat voorgelicht over het programma. De studiebegeleiding is informeel. De commissie meent evenwel dat de opleiding werk moet maken van het organiseren van systematische feedback die nu te zeer docentafhankelijk is.

Conclusie NVAO

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp: Voorzieningen. De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen derhalve als **voldoende**.

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 5.2 Maatregelen tot verbetering

De commissie is van oordeel dat enkele maatregelen waaronder de studiereis naar Genève en de oprichting van een alumnivereniging de opleiding verbeterd hebben, maar meent dat deze niet volstaan. De omvorming naar een master-na-masteropleiding heeft onvoldoende aanleiding gegeven tot het herdenken en herwerken van de opleiding. De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 5.3 Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel visitatiecommissie

Volgens de commissie zou de vierjaarlijkse centrale evaluatie van de opleidingsonderdelen moeten worden aangevuld met eenvoudige evaluaties op het niveau van de opleidingscommissie of het departement. Tezamen met de peer reviews en de goede informele contacten tussen studenten en docenten kan dit een gedegen kwaliteitszorgsysteem opleveren. Het zelfevaluatie rapport werd volgens de commissie door de opleiding te zeer als een formaliteit beschouwd dan als een oefening in zelfreflectie. De doorgevoerde verbeteringen en vernieuwingen getuigen van een uitstekende visie van de opleidingscommissie. Het gebrek aan transparantie van de resultaten van de evaluatie van de opleidingsonderdelen is wel een aandachtspunt. De commissie beoordeelt de maatregelen ter verbetering als onvoldoende. De opleiding is wel verbeterd maar de omvorming van deze opleiding van voortgezette tot masteropleiding heeft onvoldoende aanleiding gegeven tot aanpassingen. Het personeel en de studenten worden bij de besluitvormingsprocessen betrokken en kunnen participeren in de onderwijsorganisatie en de evaluatie van het onderwijs. De opleiding levert grote inspanningen om hen bij de opleidingsraad te betrekken, maar met wisselend succes. Toch is het niet zo dat studenten en personeel zich niet betrokken voelen bij het onderwijs; ze gebruiken echter vooral de informele kanalen. De opleiding heeft een alumniwerking maar de contacten met het beroepenveld zouden formeler en systematischer georganiseerd kunnen worden.

De commissie is van mening dat zij de opleiding geen positieve beoordeling op het onderwerp Interne kwaliteitszorg kan geven omwille van onvoldoende zelfreflectie bij de omvorming van de opleiding tot een master-na-masteropleiding en bij de opmaak van het zelfevaluatie rapport.

Conclusie NVAO

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score onvoldoende voor het onderwerp: Interne kwaliteitszorg. De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg derhalve als **onvoldoende**.

5.6 Resultaten

Facet 6.1 Gerealiseerd niveau

De commissie is van oordeel dat de uitdovende opleiding haar doelstellingen goed realiseert. De commissie beoordeelt het gerealiseerd niveau echter als onvoldoende omdat het academische en domeinspecifieke luik onvoldoende tot uiting komt in de doelstellingen van de (omgevormde) master-na-masteropleiding (zie ook onderwerp Doelstellingen opleiding) en omdat dit zich ook vertaalt in het programma (zie onderwerp Programma). De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de basiskwaliteit.

Facet 6.2 Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel visitatiecommissie

De opleiding realiseerde als aanvullende opleiding haar doelstellingen goed maar de commissie meent dat de opleiding als omgevormde master-na-masteropleiding ernstige tekortkomingen vertoont. Ze beoordeelt het gerealiseerd niveau dan ook als onvoldoende. Hoewel de opleiding geen expliciete streefcijfers heeft geformuleerd, worden de slaagcijfers wel goed opgevolgd en geëvalueerd. Het slaagcijfer bedraagt circa 80 procent. Verder slaagt de overgrote meerderheid van de afgestudeerden erin om binnen de voorziene studieduur het diploma te halen en is de studie-uitval zeer laag. Naar de mening van de commissie is het onderwijsrendement dan ook goed.

Wegens de onvoldoende op het facet Gerealiseerd niveau meent de commissie dat zij het onderwerp Resultaten geen voldoende kan geven.

Conclusie NVAO

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score onvoldoende voor het onderwerp: Resultaten. De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten derhalve als **onvoldoende**.

5.7 Eindoordeel

Binnen de master-na-masteropleiding in de internationale betrekkingen en de diplomatie zijn onvoldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig. De commissie heeft aldus een negatief eindoordeel over de opleiding.

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	onvoldoende	1.1 niveau en oriëntatie	onvoldoende
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	onvoldoende
2 Programma	onvoldoende	2.1 eisen gerichtheid	onvoldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	onvoldoende
		2.3 samenhang programma	voldoende
		2.4 studielast	voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	onvoldoende
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	goed
		2.8 beoordeling en toetsing	voldoende
		2.9 masterproef	onvoldoende
3 Inzet personeel	voldoende	3.1 eisen gerichtheid	excellent
		3.2 kwantiteit	voldoende
		3.3 kwaliteit	goed
4 Voorzieningen	voldoende	4.1 materiële voorzieningen	goed
		4.2 studiebegeleiding	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	onvoldoende	5.1 evaluatie resultaten	voldoende
		5.2 maatregelen tot verbetering	onvoldoende
		5.3 betrokkenheid	goed
6 Resultaten	onvoldoende	6.1 gerealiseerd niveau	onvoldoende
		6.2 onderwijsrendement	goed

Eindoordeel visitatiecommissie: **negatief**

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	onvoldoende
2 Programma	onvoldoende
3 Inzet personeel	voldoende
4 Voorzieningen	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	onvoldoende
6 Resultaten	onvoldoende

Eindoordeel NVAO: **negatief**.

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

De opmerking van het instellingsbestuur d.d. 9 april 2009 naar aanleiding van het ontwerp van accreditatierapport is in het definitieve rapport verwerkt.

nederlands-vlaamse accreditatieorganisatie

Het accreditierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Master in de internationale betrekkingen en de diplomatie (master na master) van de Universiteit Antwerpen uitgevoerd door VLIR.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 30
F 31 70 312 23 01
E info@nvaio.net
W www.nvaio.net

Aanvraagnummer #3390